

Francesc Osan i Tort

Assessor per a la diplomàcia de les ciutats de la Diputació de Barcelona

Càrrecs ocupats els darrers anys.

Assessor del regidor de participació i solidaritat de l'Ajuntament de Barcelona
Director de Participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona

Maria Gas de Cid

Cap de comunicació i qualitat del Districte de Ciutat Vella, Ajuntament de Barcelona

Càrrecs ocupats els darrers anys.

Tècnica de cooperació a l'Ajuntament de Barcelona
Tècnica de participació a l'Ajuntament de Barcelona

El paper dels governs locals en la construcció de la pau

Objetius

L'objectiu d'aquesta intervenció és presentar breument l'estat actual del debat sobre el paper que els governs locals juguen en la construcció de la pau, quines són les propostes d'actuacions futures i plantejar algunes actuacions pràctiques a endegar per tal d'afavorir aquest debat i l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques.

Aquest és un debat teòric iniciat recentment en el marc del Ciutat i Governos Locals Units (CGLU) a través de la seva Comissió de diplomàcia de les ciutats. Però com en totes, aquest debat teòric va darrera i es sustenta en una praxis real, diversa i continuada del treball de les ciutats per la pau des de fa més de 60 anys.

Història i institucions impulsores

El concepte Diplomàcia Ciutadana ha estat impulsat per la United Cities and Local Governments (Ciudades y Gobiernos Locales Unidos - CGLU)

La CGLU es va crear l'any 2004 i té la seva seu a Barcelona. El seu objectiu és aconseguir el reconeixement de la UN de la importància del govern local i la seva autonomia a la seva reunió de l'any 2010.

A iniciativa d'aquesta Comissió per la diplomàcia ciutadana de la CGLU s'està impulsant un debat internacional sobre el paper dels poders locals en la construcció de la pau, com a instrument per fer lobbying, mediar entre parts i fer projectes de cooperació.

La comissió pretén crear una xarxa que augmenti la voluntat dels municipis de participar a projectes i programes que tinguin com a objectiu la consolidació de la pau. Actua també com a plataforma d'experiències entre governs locals sobre mètodes de prevenció i resolució de conflictes.

Justificació

Actualment el 50% de la població mundial viu a les ciutats, arribant al 80% a Europa. Les ciutats no són fronteres sinó territoris de convivència amb una interrelació molt propera, amb potents mecanismes de participació i que poden exercir la diplomàcia de forma menys condicionada que els estats.

Els governs locals com a institucions més properes als ciutadans, són les que donen més confiança i credibilitat a la població. Les ciutats exerceixen el lideratge des de baix, com a motor pel canvi i a la recerca de les necessitats col·lectives que van més enllà de les fronteres, salut, neteja, seguretat, educació....

Després de la II Guerra Mundial no van ser els governs nacionals els que van seure a parlar del futur sinó els governs locals i regionals d'Alemania, Holanda i França, que es van marcar tres objectius: augmentar la qualitat de vida dels ciutadans, impulsar una pau duradora i superar les restriccions que els establien les fronteres.

És evident que ara per ara l'ordre mundial s'estableix d'estat a estat, en aquest camp les ciutats pretenen complementar mai substituir. Cada cop més els governs locals són conscients del rol que poden tenir en la construcció de la pau, un paper específic, complementari, al que juguen els estats i la societat civil.

No tot es decideix als territoris, a les ciutats però si és cert que tot passa a les ciutats. La reconstrucció de l'Estat ha de començar des de sota, des de les comunitats que són fonamentals a la tasca de la reconstrucció. Cal un lideratge clar i fort, tolerant, participatiu i sensible a la població i als ciutadans.

Aquesta participació en la construcció de la pau va més enllà de la prevenció dels conflictes; els governs locals poden exercir de mediadors entre ciutats i ciutadans enfrontats i juguen un rol determinant en els processos de reconstrucció i desenvolupament un cop els conflictes han estat superats.

La pau és eficaç quan comença a la base de les comunitats locals, els individus i les famílies. La violència comença, als carrers, als barris, és als pobles on és necessari fomentar el diàleg intercultural i interreligiós, perquè la cultura és l'acceptació de la diversitat i els respecte a les opinions alienes.

Aquells que pateixen més les guerres i els conflictes poden tenir l'oportunitat, a través de les ciutats, de participar a les activitats de pau sense la mediació d'agents externs, contribuint així a l'efectivitat en els processos de construcció de la pau.

Si bé és cert que existeixen iniciatives de construcció de pau portades a terme per diferents governs locals aquestes són encara poques i es té poc coneixement. Cal aprofundir més en les experiències prèvies i en la recerca de col·laboracions i suma de sinèrgies.

Les ciutats han de ser coherents en la seva tasca de construcció de pau, les ciutats simultàniament han d'implementar en els seus propis territoris els mecanismes que assegurin als seus ciutadans una vida en pau en una ciutat inclusiva i cohesionada.

Les ciutats poden col·laborar en la construcció de la pau a altres territoris, però tenint present que la pau no s'exporta, la pau s'ha de construir des de la base en cada territori i aquesta construcció dependrà totalment dels actors locals, dels processos interns, de les causes i de la cultura local.

Propers eixos de treball

- Implementar accions que permetin enfortir les xarxes de governs locals destinades a construir la pau, per això és necessari fomentar el diàleg entre governs locals, i també el diàleg amb altres nivells de govern i organismes multilateral. Cal reconèixer en aquest sentit l'important paper que està jugant CGLU en l'assoliment d'aquest objectiu.
- Millorar la formació dels tècnics i càrrecs electes dels municipis
- Promocionar el coneixement de bones pràctiques per part de diferents ajuntaments